

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

Реформування системи охорони здоров'я України

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: РОЛЬ ПРИВАТНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Олександр БАНАС, Наталія ЕРГАРД
Здобувач вищої освіти I курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: к. мед. н., доцентка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року (далі – Стратегія) спрямована на вдосконалення та розвиток системи охорони здоров'я населення, з метою забезпечення доступу населення України до якісних послуг охорони здоров'я [1].

Варто зауважити, що Стратегія передбачає розвиток моделі державно-приватного партнерства із залученням приватного сектора як повноправного учасника системи охорони здоров'я. Метою залучення приватного сектору є забезпечення тих послуг, де державні можливості є недостатніми. Для покращення взаємодії державно-приватного партнерства пропонується розробити надійну комплексну нормативно-правову базу, яка дасть можливість досягнути принципів рівності в доступі до послуг та зменшить перешкоди для участі приватних надавачів у наданні медичних послуг та державно-приватному партнерстві [1].

Приватні медичні заклади (далі – ПМЗ) займають важливу нішу в системах охорони здоров'я (далі – СОЗ) багатьох країн. Таким чином, доповнюють державний сектор СОЗ, сприяють підвищенню якості й доступності медичних послуг. Роль ПМЗ в загальній СОЗ варіюється залежно від моделей фінансування та національних особливостей кожної держави окремо.

ПМЗ відіграють в СОЗ України важливу, але досі обмежену роль. Вони доповнюють державний сектор, надаючи широкий спектр послуг. В той же час залишаються не врегульованими правові відносини щодо інтеграції ПМЗ в державну СОЗ. Залишається проблемою доступність ПМЗ для

вразливих верств населення України. Тому, впровадження Стратегії, яка передбачає розвиток моделі державно-приватного партнерства із залученням приватного сектора як повноправного учасника системи охорони здоров'я є актуальним та необхідним [1-3].

У ПМЗ є багато переваг, які покращують надання медичних послуг, оскільки в ПМЗ часто впроваджують сучасні технології та управлінські практики, сприяють підвищенню компетенцій медичного персоналу, покращенню його залученості, що напряму впливає на якість медичних послуг. Залучення ПМЗ допомагає розвантажити державні медичні заклади, особливо в умовах обмежених ресурсів та реалій війни в Україні. ПМЗ можуть забезпечити додаткові джерела доступу до високо кваліфікованої, експертної медичної допомоги, особливо в регіонах, де державні медичні послуги обмежені [2-4].

Фінансування ПМЗ часто забезпечуються за рахунок зовнішніх інвестицій, які ідуть на модернізацію ПМЗ, закупівлю сучасного обладнання та впровадження нових технологій з метою конкурентоздатності. ПМЗ розширюють можливості громадян отримати більший вибір медичних послуг.

Однак, робота з пакетами медичного страхування: обслуговування пацієнтів із полісами добровільного медичного страхування та його покриття і досі залишається низьким (менше 10% населення). Досвід різних країн ЄС свідчить про те, що успішна інтеграція ПМЗ у національні СОЗ можлива за умови належного регулювання, контролю якості та забезпечення рівного доступу для всіх громадян.

Для прикладу можна розглянути модель інтеграції приватного медичного сектора в рамках Національної служби охорони здоров'я (NHS) у Великобританії. ПМЗ активно співпрацюють з NHS, надаючи спеціалізовані послуги, допомагаючи розвантажити державні медичні установи, укладають контракти з NHS для надання послуг, таких як хірургічні операції, діагностика або консультації. NHS оплачує дані послуги

за встановленими тарифами, що дозволяє пацієнтам отримувати лікування без додаткових витрат. Наприклад, у рамках програми Independent Sector Treatment Centres (ISTC), приватні медичні заклади виконують планові операції (наприклад, заміну суглобів) для пацієнтів NHS. Дана співпраця зменшує навантаження державних лікарень та черги на проведення хірургічних втручань [2-4].

В Нідерландах, наприклад, модель інтеграції ПМЗ в національну СОЗ ґрунтується на обов'язковому медичному страхуванні та охоплює всіх громадян. Базовий страховий поліс у приватних страхових компаніях є обов'язковим для всього населення країни. Він покриває широкий спектр медичних послуг, включаючи первинну медичну допомогу, профілактичні заходи, госпіталізацію та ліки. Оплата страхових полісів регулюються державою, а малозабезпечені категорії громадян отримують субсидії. В даній системі основними постачальниками медичних послуг є ПМЗ, що конкурують між собою. Паралельно держава контролює стандарти медичних послуг і регулює тарифи по їх оплаті. Оцінкою якості медичної допомоги займаються спеціалізовані компанії. Таким чином, страхова компанія при госпіталізації пацієнта покриває витрати згідно з тарифами, які заздалегідь укладені з лікарнею [3, 4].

Беручи до уваги Стратегію розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року для прискорення розвитку моделі державно-приватного партнерства необхідно забезпечити ефективну співпрацю та координацію між ПМЗ та Національною службою здоров'я України (НСЗУ) з метою створення ефективної та продуктивної СОЗ. Також, необхідно запобігати створенню монополій у приватному медичному секторі, які можуть впливати на ціни та доступність послуг. Оскільки, медичні послуги ПМЗ мають бути доступні не лише для платоспроможних пацієнтів, але й для вразливих груп населення держави. Необхідним є впровадження контролю якості через створення незалежних органів для моніторингу якості надання медичних послуг та сертифікації ПМЗ [1-4].

Отже, ПМЗ мають вагомий потенціал для посилення СОЗ України. Їхній розвиток може суттєво покращити якість надання медичних послуг, підвищити доступність медичної допомоги для населення та сприяти модернізації галузі.

Для реалізації цього потенціалу потрібні комплексні зміни: вдосконалення законодавчої бази, що регулює роботу ПМЗ, стимулювання розвитку добровільного медичного страхування, інтеграція ПМЗ у загальнодержавну систему, що створить нові можливості для співпраці. Приватний медичний сектор може зайняти важливу ланку у забезпеченні проведення реформ в сфері охорони здоров'я, якщо будуть впроваджені сучасні механізми фінансування, моніторинг якості та інноваційні підходи. Це, в свою чергу може стати джерелом залучення іноземних інвестицій.

Розширення приватного медичного сектора може створити нові робочі місця для медиків, технічного персоналу та адміністративних працівників. ПМЗ можуть в перспективі створити більш збалансовану, ефективну та доступну для всіх СОЗ, що відповідає міжнародним стандартам.

Список використаних джерел:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2025 р. № 34-р «Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках».

2. Філіпова, Н. В., & Левчук, Ю. М. (2024). Світові моделі системи охорони здоров'я, адаптація в Україні та вплив на тривалість життя. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*, (11). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-11-02-07>

3. Bredenkamp, Caryn, Dale, Elina, Doroshenko, Olena, Dzhygyr, Yuriy, Nabicht, Jarno. et al. (2022). Реформа фінансування системи охорони здоров'я в Україні: прогрес та майбутні напрями. Всесвітня організація охорони

здоров'я. Європейське регіональне бюро і Світовий банк. URL: <https://iris.who.int/handle/10665/366374>.

4. Фінансування системи охорони здоров'я в Україні: реформа, стійкість і відновлення. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2024. Ліцензія: CC BY-NC-SA 3.0 IGO

ТРАНСПЛАНТАЦІЯ РОГІВКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ірина БЕСАРАБ, Наталія ЕРГАРД
*Здобувач вищої освіти I курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: к. мед. н., доцентка*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Трансплантація рогівки/кератопластика – є важливим напрямом офтальмохірургії та реабілітації пацієнтів з бойовими травмами, що мають посттравматичний дефект рогівки ока, рубці після хірургічного втручання, інфекційних захворювань очей. Однак її розвиток в Україні стикається з численними структурними та організаційними проблемами.

Військових та цивільних пацієнтів, які потребують трансплантацію рогівки внаслідок отриманих травм, захворювань або ускладнень після операцій налічується близько 2000 щороку. Але медицина стикається з наявністю великого незадоволеного попиту через обмежені ресурси в технічному забезпеченні, нестачі донорського матеріалу через низьку культуру донорства, невеликою кількістю сертифікованих центрів трансплантації рогівки, відсутністю сучасної інфраструктури для зберігання та транспортування тканин. Прийняття у 2018 році Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» (далі – Закон), стимулював розвиток трансплантології в Україні [1]. З метою покращення якості трансплантації анатомічних матеріалів було створено та введено в дію Єдину державну інформаційну систему трансплантації (ЄДІСТ).